

НАУКОВЕ ЖИТТЯ. РЕЦЕНЗІЇ

Актуальне наукове дослідження проблем використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесуальному доказуванні¹

Сучасна ситуація в Україні характеризується загостреним протистоянням різних політичних сил, кризовими явищами в економіці та соціальній сфері, що зумовлює зростання рівня злочинності. Відмінна технічна оснащеність злочинних угруповань, наявність у них власної розвідки й контррозвідки, володіння ними новітніми формами й методами протидії правоохоронним і судовим органам ускладнює, а іноді й унеможливорює виявлення ознак вчинюваних ними злочинів. З цих причин дедалі більшого значення для розслідування кримінальних правопорушень набуває негласна діяльність, якій властиві специфічні засоби й методи, що дозволяють вчасно, негласно й конспіративно отримувати інформацію, необхідну для розслідування злочинів.

Зважаючи на актуальність, проблеми інституту негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема визначення поняття та встановлення сутності негласних слідчих (розшукових) дій, їх видів і співвідношення з оперативно-розшуковими заходами, окремі проблемні аспекти їх провадження досліджувалися в роботах фахівців у галузях розшукової діяльності, криміналістики та кримінального процесу. Проте, ключовою проблемою запровадження цього інституту в практичну діяльність правоохоронних органів є недостатній рівень професійної підготовки учасників кримінального судочинства, уповноважених на їх ініціювання, виконання та використання отриманих результатів, що разом з іншими факторами, обумовлюється відсутністю відповідної наукової літератури.

Надана на рецензування монографія Д. Б. Сергєєвої є першою в Україні роботою, в якій розкривається не лише сутність негласних слідчих (розшукових) дій, види, підстави їх проведення, але й окремі проблемні правові, теоретичні та організаційно-тактичні аспекти їх провадження,

що впливають на подальше використання результатів їх проведення у кримінальному процесуальному доказуванні, надаються науково аргументовані пропозиції щодо їх усунення.

У монографії запропоновано вирішення низки проблемних теоретичних питань, які мають не лише наукове, а й практичне значення. Так, на підставі наукового дослідження сучасної теорії доказування як методологічної основи використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій, результати провадження негласних слідчих (розшукових) дій розкрито як можливі види доказів у кримінальному провадженні, акцентовано увагу на їх відповідності певним вимогам, що ставляться до кожного виду доказів у кримінальному провадженні. Розуміючи кримінальне процесуальне доказування як діяльність, що складається з етапів: 1) отримання доказів та 2) їх використання, авторка розкриває напрями використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні як приводів і підстав для використання інших засобів отримання доказів у кримінальному провадженні.

Монографія Д. Б. Сергєєвої характеризується творчою новизною запропонованих авторкою наукових положень. На підставі проведеного дослідження в роботі обґрунтовуються теоретичні положення, які відповідають новій концепції кримінально-процесуального права, що визначає ступінь цивілізованості процесуальної системи, її відповідність ідеям і фундаментальним засадам правової держави, формулюються рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства й низки відомчих нормативно-правових актів з питань проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у доказуванні, а також практики їх застосування з метою підвищення ефективності боротьби зі злочинністю й захисту прав, свобод і законних інтересів людини.

Логічність, ясність і простота викладення матеріалу дає можливість рецензованій роботі служити гарним навчальним посібником для курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів і викладачів спеціалізованих навчальних закладів МВС, СБ, ДПС та ін., для юридичних вузів і факультетів Міністерства освіти і науки України, а також для практичних працівників: оперативних співробітників, слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів,

© В. К. Весельський, Ю. М. Черноус, 2014

¹ Рецензія на монографію: Сергєєва Д. Б. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесуальному доказуванні : монографія / Д. Б. Сергєєва. – К. : ДП “Розвиток”, 2014. – 272 с.

які в ній можуть знайти багато нових і конструктивних рекомендацій, що значно підвищать рівень ефективності кримінально-процесуальної діяльності. Внаслідок цього роботу Д. Б. Сергєєвої, з урахуванням її актуальності та спрямованості, можна з повним правом розглядати як ефективний засіб впливу на правосвідомість адресата: наукових, практичних працівників, курсантів і слухачів спеціалізованих юридичних навчальних закладів, їх методологічну та методичну орієнтацію.

Монографія Д. Б. Сергєєвої характеризується творчою новизною та загальною методологічною культурою. Вона має наукове й практичне значення, окремі її положення можуть бути використані в законотворчій діяльності, в навчальному процесі та в правозастосовній практиці. В цілому робота являє собою значний науковий інтерес та заслуговує на високу позитивну оцінку.

Весельський Віктор Казимирович –

начальник кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор,

Чорноус Юлія Миколаївна –

професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

Рецензія надійшла до редакції журналу 26 листопада 2014 року.